

„Dood wakker worden, dat is het mooiste"
Jos Brink schrijft boek over rouwen om een dierbare

„Als de zon ondergaat, betekent dat niet dat zij niet meer schijnt. Het licht is ergens anders." Geen woorden van predikant Jos Brink (64) zelf, maar van zijn moeder (92). Brink heeft ze opgenomen in zijn boek *Rouw op je dak*, waarin hij mensen helpt om te gaan met de dood van een dierbare.

Dirk Musschoot

Het is een kantje van Brink dat we in Vlaanderen niet zo goed kennen: behalve televisiecoryfee is de voormalige theologiestudent ook predikant en stervensbegeleider. Hij predikt al dertig jaar, in zijn gemeente in Amsterdam. Stervensbegeleiding kwam daar vanzelf bij. „Ik was toen pastor in een bejaardentehuis. Daar wordt vanzelfsprekend meer gestorven dan geboren. Ik weet nog die eerste keer. Ik werd geroepen bij een stervende man van 94. Stervensbegeleiding hoort gewoon bij je opdracht als pastor. Maar het interesseert me ook echt. Als pastor, theater- of televisiemaker ben ik in mensen geïnteresseerd."

Een bekende Nederlander aan je sterfbed, dat moet toch bijzonder vervelend zijn?

„Integendeel, het is juist heel handig. Als ik geroepen word bij iemand die ik niet ken, dan kennen zij mij meestal wel. Ze kennen elke rimpel van mijn gezicht, en dat wekt vertrouwen. Die vertrouwensband is er meteen, zodat we direct tot de kern van de zaak kunnen komen: het sterven."

Maar als u een begrafenisplechtigheid leidt, kunt u dat wel sereen doen? Iedereen stoot toch mekaar aan? 'Kijk, daar heb je Jos Brink!'

„Stervensbegeleiding, dat is iets tussen de stervende en mij, daar moeten niet te veel pottenkijkers bij komen staan. Een begrafenis, da's anders. Ik weet dat ook wel, ik voél dat ook. Daar kan ik helaas niets aan doen. Ik laat me daar echter niet door afleiden."

Is uw televisiewerk niet in tegenspraak met uw werk als predikant?

„Ik denk dat ik wat te vertellen heb. Zowel in mijn werk als pastor als in dat van theater- en televisiemaker of schrijver kan ik dat bewijzen. Wat ik ook doe, ik ben altijd mezelf. Dat is het uitgangspunt."

„Ik kan relativeren. Dat móét ook als je televisie maakt. De kijkers maken een heilige van je, gewoon omdat je op de *kwelbuis* komt. Je moet vooral niet gaan geloven dat je een heilige bent. Laat me duidelijk zijn: ik vind mijn werk als pastor echt wel belangrijker dan al de rest."

Nabestaanden van iemand die plots is gestorven, zeggen wel eens dat ze geen afscheid hebben kunnen nemen. Van wie lang ziek is geweest, herinneren we ons in eerste instantie die lange en pijnlijke lijdensweg. Mocht u kunnen kiezen, welke dood koos u dan?

„De plotse dood, zeker weten! 'sMorgens dood wakker worden, dat is het mooiste. Voor de nabestaanden is dat lastiger, omdat ze in vergelijking met nabestaanden van iemand die een lang ziekbed heeft gehad, veel later kunnen gaan rouwen.”

Men zegt dat artiesten makkelijker rouwen. Ze schrijven de dingen van zich af, ze schilderen of componeren. Klopt dat?

„Aan je rouw expressie geven, dat helpt beslist. Ik heb zelf ooit gevoelens van mij af geschilderd, in een toneelstuk verwerkt, in liedjes gegoten. Iemand die denkt dat hij die mogelijkheden niet heeft, moet het zeker proberen. Iedereen kan schilderen, iedereen kan iets op papier zetten. Of dat allemaal kunst wordt is nog iets anders. Maar daar gaat het niet om. Het gaat om de rouwverwerking.”

Bent u voor euthanasie?

„Ik zie niet in wat voor positiefs er aan lijden is. Als het allemaal uitzichtloos is geworden, en het lijden is onduelbaar zwaar, dan moet euthanasie kunnen. Dan is de dood een bevrijding.”

U heeft het in uw boek niet één keer over God. Terwijl toch veel mensen in een rouwproces steun vinden in hun geloof?

„Ik heb dat onderwerp al eens in een eerder boek beschreven, *De steppe zal bloeien*. Ik wilde niet-gelovige lezers daar niet mee lastig vallen. Over het hiernamaals heb ik het dus ook niet, al zal iedereen die *Rouw op je dak* goed leest en een beetje mijn achtergrond kent, voldoende aanwijzingen in die richting vinden.”

Bent u zelf bang om dood te gaan?

„Ik weet zeker dat ik dood ga, maar ik oefen daar niet voor. Ik leef positief, hoop dat ik honderd word. Oud worden is niet altijd even leuk, dat voel ik nu al. De aftakeling is al ingezet. Dementeren zou ik heel vreselijk vinden, vooral in de beginperiode, als er nog besef is. Ach, ik zie wel wat het wordt. Ik ben niet bang.”

Jos Brink, *Rouw op je dak. Verder leven na de dood van een dierbare*, Lannoo, 93 blz., 9,95 euro

Dirk Musschoot 23/03/2007